

РЕЦЕНЗИЯ

от

д.изк.н. Петер Кънчев Цанев
професор в Национална художествена академия, София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

доктор

по научна специалност

„Изкуствознание и изобразителни изкуства“

Автор:

Розанна Михайлова Чижова

Тема:

„Интерактивни техники за развиване на личностни умения в социалната адаптация на личността. Креативна Арт терапия за 15-16 годишни.“

Научен ръководител:

Доц. д-р Румяна Панкова

1. Общо описание на представените материали

Автор на предложението за рецензиране дисертационен труд е Розанна Михайлова Чижова – докторант в редовна форма на обучение към катедра „Психология на изкуството, художествено образование и общообразователни дисциплини“ в Националната художествена академия с научен ръководител доц. д-р Румяна Панкова

Представените материали и документи от Розанна Чижова отговарят на необходимите изисквания.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Розанна Чижова е завършила Националната художествена академия в София бакалавърска степен по Живопис и магистърска степен по Арт Терапия. Има множество самостоятелни изложби и участия в общи художествени изложби, фестивали, резиденции, образователни програми и семинари.

Сред посочените изяви в нейната творческа биография заслужават особено внимание - самостоятелна изложба „Drawn Breath” през 2012 година в Постоянното представителство на Република България към Службата на ООН и другите международни организации в Женева, Швейцария, през 2015 година - самостоятелна изложба „Емоции творчества” в изложбената зала на Дома на Учените в Дубна, Русия, през 2016 година – участие в арт резиденция Art Incognito, Белин, Германия, през 2017 година – участие в ERASMUS+ TC "Peace Leaders+", Лече, Италия, участие с видео “Self-portrait” в Medienwerkstatt Screening 2017, Kino Central Berlin, Берлин, Германия, също през 2017 година – обучение в един семестър от магистърска програма Арт терапия в Хертфордширския университет чрез ERASMUS+

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Актуалността на разработвания в дисертационния труд проблем има съвсем конкретна теоретико-практическа насоченост, обусловена от съвременното състояние на интерактивната арттерапия в ясни и конкретни взаимодействия със съществуващите съвременни методически системи.

Научният труд е посветен на ролята на креативната арттерапия при развитието на психическото здраве и благополучие на юношите, което е изключително актуална тема в пресечната точка между арт терапията, психологията на изкуството и психологията на здравето.

Основните цели и задачи са фокусирани върху необходимостта от усъвършенстване на методическата система за интерактивна креативна арттерапия чрез практически задачи на базата на конкретни научни разработки по този въпрос.

Двете основни задачи на дисертацията могат да бъдат резюмирани по следния начин:

1. Първата задача е свързана с проучване и създаване на конкретен план за провеждане на експериментална креативна арт терапия за 15-16 годишни ученици с прилагане на различни научно –практически експерименти в избрани гимназии.
2. Втората и основна задача на дисертацията е свързана с успешното провеждане на експериментална креативна арттерапевтична практика за 15-16 годишни с цел анализиранияте резултати да бъдат структурирани в общи изводи, приноси и насоки за бъдеща работа в тази област, като креативната арт терапевтична практика бъде успешно съчетана с учебния процес в училищата.

4. Познание на проблема

Дисертацията прави цялостен критически анализ на съдържанието и промените в областта на експериментална креативна арттерапевтична практика у нас и в чужбина.

Дисертацията изследва иновативен практически подход на базата на задълбочено практическо познание на съвременна

5. Методика на изследването

В процеса на изследването са използвани методи за наблюдение, методи за сравнителен анализ; диагностичен метод, дескриптивен анализ на получените резултати от практическите задачи.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Обемът на дисертацията включва общо 253 страници. Структурата на дисертацията включва увод, три глави, изводи и заключение, резюме на получените резултати и ключови понятия, приложение и библиографията. В Библиографията се

съдържат цитираните материали в дисертационния труд. Броя на библиографските източници в списъка на литературата е 189.

В приложението са поместени примери от илюстративния материал от процеса и резултатите при работата в училищата, в които бе проведена създадената методика. То се състои от 23 страници и 91 изображения.

В увода са включени темата, целите и задачите на настоящето изследване. Следва описание на труда от неговата актуалност и постановката на проблема. След това е представена използваната методология, форми и методи на работа. Той завършва с описание на структурата, структурното съдържание и обема.

В глава I е представен литературен обзор на възрастовите характеристики и особености, както и предишни резултати по темата и съвременните методи на работа. Основната функция на главата е да дефинира необходимостта и мястото на допълнителните интервенции използващи креативна арт терапия в днешното гимназиално образование

В глава II се описва подробно точно определената роля на водещия и разработените интерактивни техники за развитие на личностни умения в социалната адаптация на личността и създадената Креативна Арт терапия за 15-16 годишни.

В глава III се разглежда детайлно експерименталното прилагане на методиката „Различни Заедно“ в четири училища, на основание на което са направени обобщения и изводи. Предлагат се бъдещи насоки и ползи от създадената методика и сродни на нея интервенции към учебния процес при гимназистите.

В приложението са поместени примери от илюстративния материал от процеса и резултатите при работата в училищата, в които бе проведена създадената методика. В приложението са поместени примери от илюстративния материал от процеса и резултатите при работата в училищата, в които бе проведена създадената методика. То се състои от 23 страници и 91 изображения.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Съществен принос на дисертацията е богатият емпиричен материал, базиран върху оригинална методика, свързана с проведената експериментална част.

Научните и научно-приложните постижения на дисертационния труд са подходящи и приложими за внедряване в практиката.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите, които отразяват резултати на дисертацията имат пряко отношение към проблематиката на разглеждания дисертационен труд.

9. Лично участие на докторанта

Личното участие на докторанта в проведеното дисертационно изследване в случая има решаващо значение за успешното провеждане на експерименталната практическа част на базата, на която са формулирани конкретните приноси и получените резултати.

10. Автореферат

Съдържанието и качеството на автореферата отговарят напълно на структурата и параметрите на дисертационния труд.

Авторефератът е направен според изискванията на съответните правилници и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

Критичните ми забележки и препоръки се отнасят към заключителната част на дисертацията, където направеният обзор на получените резултати и изводи не включва методологически анализ на възможностите за начина на включване на проведеното експериментално изследване в образователния процес на училищната система.

12. Лични впечатления

Моите лични впечатления за докторанта са свързани с високата отговорност и много задълбочения подход към всеки един етап и детайл от теоретичното проучване и реализирането на експериментално-практическата част.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам при възможност бъдещото публикуване на материалите в книжен или електронно достъпен формат.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение смятам, че научната стойност на предложения дисертационен труд е безспорна и отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен “Доктор”.

16. 01. 2019 г.

Рецензент:

проф. д.изк.н. Петер Цанев